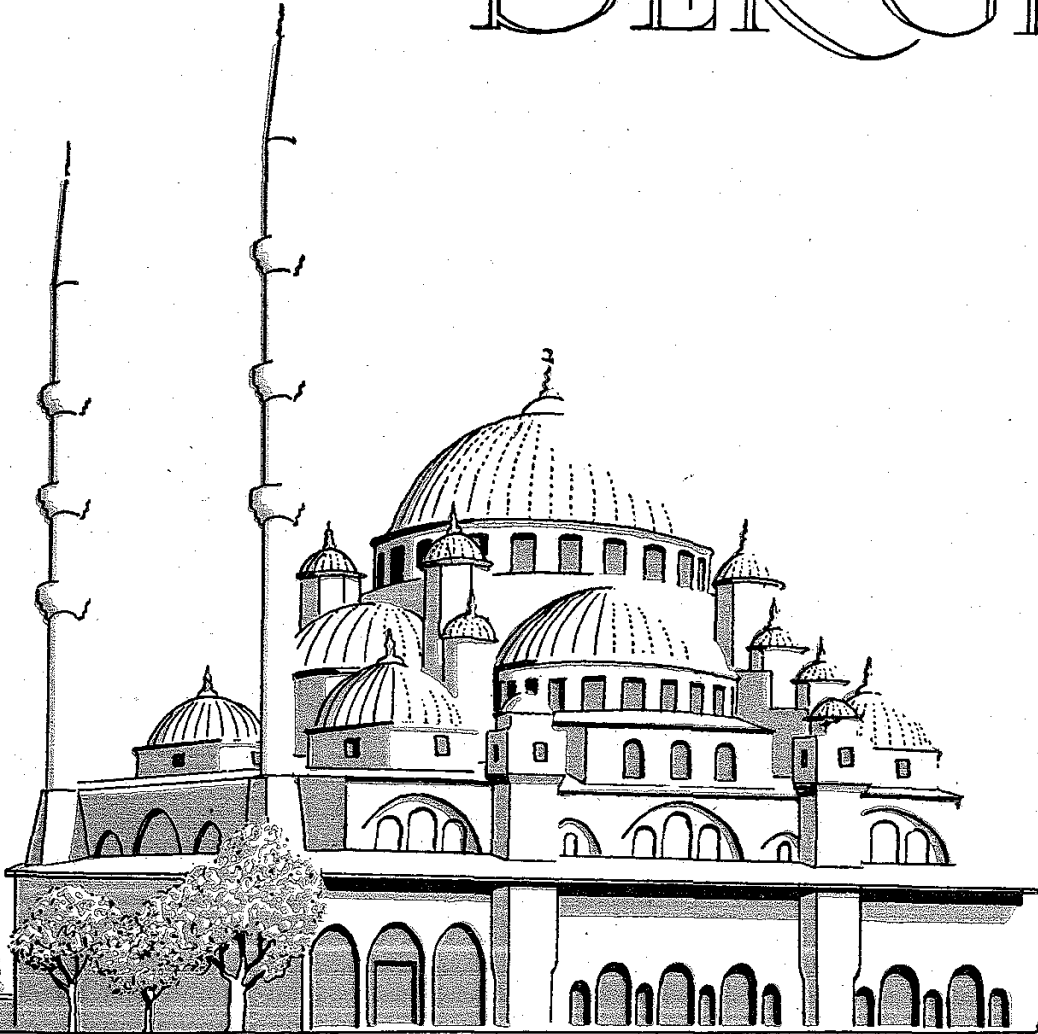

Diyanet

İŞLERİ
BAŞKANLIĞI

DERGİSİ

DİNİ - AHLAKİ - EDEBİ - MESLEKİ AYLIK DERGİ

5. Cilt

Eylül 1966

9. Sayı

İSLÂM DAYANIŞMA VE YARDIMLAŞMA DİNİDİR

Veli ERTAN

Cenâb-ı Hak insanları âile ve toplum halinde yaşamaları için yaratmıştır. Bu hususta Kur'ân-ı Kerîm'de meâlen: "Biz sizi bir erkek ile bir dişiden yarattık. Sizi ancak tanışasınız ve bilişesiniz diye milletlere ve kabîlelere ayırdık. (Kavm ve kabîlelerin ehemmiyeti var sanmayın), Allâh'ın indinde en keriminiz, en müttaki olanınızdır. Şüphesiz Allâhu Teâlâ Alîmdir, Habîrdir¹." buyurulmuştur.

Bu Âyet-i Celîle'de geçen, kavm ve kabîlelere ayırmak yalnız birbirleriyle tanışma, birbirlerini yeniden tanıma ve birleşmedir. Bu sebeble insanların birbirleriyle tanışmasından mütevellid yardımlaşma ve dayanışma husule gelir. Âyet-i Kerîme'de hitab bütün insanlardır. Binâ-enaleyh, insanlar fıtrat yönünden eşit haklara sahiptir. Cenâb-ı Hakk'ın yanında en makbul ve müteber olan kimse hiç şüphesiz müttakî olanıdır. Allah'tan korkan ve günahattan sakınandır.

İnsan tab'an medenîdir. Topluluk hâlinde yaşamak, fıtratında mevcuttur. İnsan bir ferd olarak lüzumlu ihtiyaçlarını karşılamaktan çok uzaktır. Bunun için müşterek çalışmaya, tesânüd ve yardımlaşmaya ihtiyacı vardır. Bu sebeple insanların birbirlerine müteakabil birtakım hak ve vazîfeleri vardır. İnsanı zatî ve tabîî haklarını korumakla berâber, hemcinslerinin de hak ve vazifelerini muhâfaza etmekle mükelleftir. Zirâ bir cemiyetin yaşayabilmesi, karşılıklı hakların gözetilmesiyle mümkündür. Hak ve vazîfe, ayrı ayrı birer mefhum olarak telâkkî edilmekten ziyade bu iki kelime belki de birbirinin mütemmimidir. Şüphesiz herhangi bir hak bir vazifenin karşılığıdır. Nîmet külfetin, külfet nîmetin mukabilidir. Bunlardan birinin yok olması diğerrinin de zâyi olmasını intaç eder.

İslâm'ın hedeflerinden biri de insanlar hakkında iyi düşünmektir, muâşeret kaidelerine riâyettir, yardımlaşma ve tesânüddür. İnsanların en hayırlıları hiç şüphesiz insanlara yardımda bulunanlardır; ihtiyaç sahiplerinin yardımlarına koşanlardır.

Resûl-i Zî-şân Efendimiz bir Hadîs-i Şeriflerinde: "Kendisi için sevdiğini başkaları için de sevmedikçe hiç bir kul hakikî mü'min olmaz." buyurmuşlardır.

İslâm Dîni'ne göre bir insan hiçbir menfaat gözetmeksizin başkasının, muhtaç olanların yardımlarına koştığı takdirde o kimse Allah indinde makbuldür. Zirâ din yalnız ferdî bir ihtiyaçtan ziyâde içtimâî bir zarûrettir. Çünkü din beşeriyetle doğmuş ve beşeriyetle berâber kıyamete kadar devam edecektir.

(1) Hücûrât, âyet: 9-13.

Beşeriyetin dünyevî ve uhrevî hakîkî saâdete kavuşabilmesinin tek yolu kuvvetli bir îmâna sâhip olmaktır. Çünkü îmân, dînin birinci temelidir.

Mehmet Akif'in dediği gibi :

*İmandır o cevher ki ilâhî, ne büyüktür!
İmansız olan paslı yürek sînede yüktür.*

İmandan sonra amel ve ibâdet gelir. İyi amel, yalnız namaz kılmak, oruç tutmaktan ibâret değildir. Mü'minin, Nefsini, âilesini, vatanını, milletini ve bütün insanları düşünmek ve onlara faydalı olmak da icâb eder. Herşey niyete bağlıdır. Niyetlerin iyi oluşu insanlığı korur; merhamet ve şefkat duygularını geliştirir.

İslâm Dîni, içtimâî vahdeti sağlar. Fakirlere yardım etmek, dîne, vatana hizmette bulunmak, hastahâne, Çocuk Esirgeme Kurumu, Kızılay, Dârül'aceze... gibi hayırlı müesseselerin yardımlarına koşmak, üzerimize düşen vazîfeyi yapmak, müntesibi bulunduğumuz İslâm Dîni'nin îcablarından

Üzerine vâcib olan sadaka ve zekâtтан başka hayır kazanmak maksadıyla memleketin ihtiyacı olan çeşme, yol, köprü, câmi, okul, kütüphane ve buna mümâsil binaları yapıp milletin hizmetine veren kimseler ne mutludur. Zîrâ, vaktiyle yapılmış olan câmiler, çeşmeler, köprüler, okullar, kütüphaneler, yapılan vakıflar hayır sâhiplerinin eserleri değil midir?

Cenâb-ı Hak Kur'ân-ı Kerîm'inde meâlen "Sevdiğiniz şeylerden sarfetmedikçe asla iyiliğe ulaşamazsınız²." buyurmuştur. Fahr-i Kâinat Efendimiz de bir Hadîs-i Şeriflerinde: "İnsanların en hayırlısı insanlar için faydalı olandır." buyurmuşlardır.

Dînimiz, herkesin kudreti ve tâkati nisbetinde hayır yapmasını emretmiştir. Dînin bu îcablarını yerine getiren bir insan huzur içindedir, râhattır. Namaz ve oruç gibi ibâdetlerimiz bizde tesânüd ve yardımlaşma şûrunun gelişmesini sağlar.

Ramazân-ı Şerif'de zengin, fakir, kadın, erkek herkesin oruç tutmasında elbette büyük bir hikmet vardır. Mâlûm olduğu üzere oruç da namaz gibi bedenî bir ibadettir. Üzerimize farzdır. Allâh'ın bu emrini yerine getiren zengin bir kimse açlığın ne olduğunu anlayacak, bu suretle kimselerin, zavallıların yardımına koşacak, ona kucak açacaktır. Yaptığı ibâdetle Yaradan'a yalvarıp yakaracak ve şükran borçlarını edâ edecektir. Artık dâimâ şefkatli ellerini muhtaçlara uzatacaktır.

Her nısab sâhibi kadın, erkek ve çocuk yardıma muhtaç olanlara her Ramazan bayramının birinci günü sabahına kadar bir fitir sadakası

(2) Âli İmrân Sûresi, âyet: 92.

MÜCİZE YANLIŞ ANLAMDA KULLANILYOR

Lütfi ŞENTÜRK
Niğde Müftüsü

Bazı gazete ve dergilerde şu haber başlıklarını okuyoruz: "Mûcize: Üçüncü kattan kendini attı, kurtuldu." "Küçük bir çocuk apartmanın beşinci katının penceresinden aşağı düştü ve mûcize kabilinden burnu bile kanamadı..." vs.

Mûcizenin ne olduğunu ve kimden zuhur edeceğini bilmeyen bazı yazar ve gazete muhabirleri, tabiat üstü gibi görülen olaylara mûcize diyorlar. Kelimeyi, taşıdığı mânânın dışında kullanmak büyük hatâdır. Bu yazımızda âdet üstü olaylardan mûcize, keramet, meûnet (Ölmiyecek kadar yiyecek, içecek - sıkıntı...) ve istidraç'ın ne demek oldukları ve kimlerden zuhur edecekleri üzerinde duracağız.

1 — Mûcize: Peygamberlik dâvasında bulunan bir zâtın bu iddiasında doğru olduğunu isbat için Allâhu Teâlâ'nın kudretiyle göstermeğe muvaffak olduğu âdet üstü bir şeydir. Demek oluyor ki, bir tabiat üstü olayın mûcize olabilmesi için:

- a) Kendisinden zuhur eden zâtın peygamber olması ve bununla peygamberlik dâvasında doğru olduğunu isbat etmek istemesi,
- b) İnsanlar tarafından istenmiş ve istenildiği anda ve yerde isteni-

vermekle mükelleftir. Bu sebeple fakirlerin de böyle bayramlarda yüzleri güler, zenginle fakir arasında bir irtibat hâsıl olur.

Sadaka-i fitır baş zekâtıdır. Asıl farz olan zekât maldan verilenidir. Zenginler için mâlî bir ibâdettir.

İslâm Dîni zekâtı bir hak olarak tanımıştır. Çünkü Cenab-ı Hak Kur'ân-ı Kerîmde meâlen: "İsteyen ve iffetlerinden dolayı istemiyen fakirlerin, zenginlerin mallarında hakları vardır³. buyurmuştur.

Her din şüphesiz yardımlaşmayı emreder. Fakat bu yardımlaşmanın en güzel usulünü İslâm dîni ortaya koymuştur.

Malından fakirlerin hakkını vermiyenler Allâh'ın yanında sorumludur.

Zekât, şüphesiz servet sahipleriyle fakirler arasında muvazeneyi sağlar. Fakirleri zenginelere bağlar, karşılıklı olarak güzel duyguların gelişmesine vesile olur. Allâh'ın rızası kazanılır. Dünyada borc ödenmiş olur, âhirette de cezadan kurtulunur. Malda bereket canda emniyet sağlamış olur.

(3) Zâriyat Sûresi, âyet: 19.